

VARIANTEN

MEDLEMSBLAD FÖR VÄLLINGBY FRIMÄRKS-
OCH VYKORTSFÖRENING
Föreningen är ansluten till Sveriges Filatelist-förbund

Nr 1 januari 2020
(177) Årgång 48

Ordförandens spalt...

Jag vill börja med att önska er alla ett Gott Nytt År och dessutom har vi kommit in i ett nytt decennium. Det andra årtiondet på 2000-talet. Det skulle väl passa sig att i Varianten införa en artikel om det frimärke som betecknas 20 på 20, men jag tror att jag skrivit om det frimärket tidigare. Ja, vi har således gått in i ett nytt decennium. Vi började 2010-talet med att fira föreningens 50 år. Det gjorde vi med en fest i Gemensamhetslokalen på Sörgårdsvägen 20 i Spånga där vi ibland har haft våra styrelsemöten. Under de här åren har en del av våra medlemmar lämnat oss och det är många jag minns med värme. Många kunniga filatelisterna och många goda vänner. Under de senare åren har vi dock fått nya medlemmar och idag har vi ca 70 medlemmar. Jag tolkar medlemsantalet så att föreningens program tilltalar flertalet av våra medlemmar.

Vad kommer att ske 2020 inom VFF? Vi fortsätter som tidigare med kvalitetsauktioner, men i år gör vi en särskild auktionskatalog för de svenska frimärkena. När det gäller de utländska frimärkena så gör vi ett särskilt informationsblad. VFF har köpt in en stor samling med svenska frimärken. Jag skulle tro att den kommer att räcka under fyra terminer med bra auktionsobjekt. Vi som samlar olika färgnyanser på de äldre frimärkena kommer att ha goda möjligheter att hitta bra objekt. På annat ställe i Varianten beskriver jag även varianter på vattenmärken och vi har flera sådana varianter till de kommande auktionerna.

Vårt program består även nu med en föreläsning där någon kunnig person bjudits in för att informera oss om ett intressant ämne. Thorbjörn Persson kommer åter på besök och föreläser om vykortshistoria (del 3). Lars Livendahl besöker oss i februari och berättar om Lundy. I februari kommer även Peter Lorentzon som berättar om Förfälskningar och manipulationer. En av mina företrädare på ordförandeposten i SFF besöker oss och om kemiens historia. Vad vet vi om gäddor på frimärken? Per Näsman besöker oss och berättar om sin favoritfisk! Filateli är en hobby där kunskap är A och O!

I höst genomförs Nordia 2020 i Malmö och jag hoppas att vi kan genomföra en gruppresa till Malmö för att delta. Var och en betalar för sig. Jag ser fram emot en sådan resa där vi kan träffa varandra under andra former än vad vi är vana vid.

Slutligen fyller VFF 60 år under 2020 och styrelsen har tillsatt en festkommitté som ska organisera festligheterna. Mer om det kommer vi att informera om i kommande nummer av Varianten.

Välkommen till vårterminens möten!

Bosse

Vällingby Frimärks- och Vykortsförening.

Möteslokal: Vällingby Folkets Hus, Annexet, Albert Aronssons torg 5

Medlemsavgift: 100 kr. **Plusgiro:** 60 74 35-5

Hemsida: <http://www.duv.se/vff>

Facebook-sida: <http://www.facebook.com/vallingbyFF>

Ordförande: Bo Dahlner, Sörgårdsvägen 20, 163 51 Spånga. Tfn: 073-905 78 01

E-post: bodahlner@gmail.com

Program för våren 2020

Vi har våra möten i Vällingby Folkets Hus, Annexet, på Albert Aronsons torg 5. Mötena inleds kl. 18.00 med en föreläsning. Därefter har vi medlemsmöte cirkulationshäften och en auktion. Vi har alltid ett lotteri med bra vinster!

<u>Måndag 13 januari</u>	Medlemsmöte och kvalitetsauktion
<u>Måndag 27 januari</u>	Thorbjörn Persson föreläser om vykortshistoria (del 3), därefter cirkulationshäften och inlämningsauktion
<u>Måndag 10 februari</u>	Lundy - okänt kungarrike med idag världens äldsta lokalpost. Lars Livendahl föreläser och kvalitetsauktion
<u>Måndag 24 februari</u>	Peter Lorentzon föreläser om Förfalskningar och manipulationer, därefter cirkulationshäften och inlämningsauktion
<u>Måndag 9 mars</u>	Bengt-Göran Österdahl föreläser om kemiens historia, därefter cirkulationshäften och kvalitetsauktion
<u>Måndag 23 mars</u>	Per Näsman föreläser om gäddor på frimärken, föreläser frimärken och inlämningsauktion
<u>Måndag 6 april</u>	Bo Dahlner föreläser om Europafrimärken, därefter cirkulationshäften och kvalitetsauktion
<u>Måndag 20 april</u>	Reiner Lärka föreläser om DDR:s frimärken och inlämningsauktion
<u>Måndag 4 maj</u>	Årsmöte och kvalitetsauktion

OBS! SFF har sin kongress 17 – 19 april i Värnamo

Beskrivning av frimärkena i vårens auktionskatalog.

VFF har köpt in en fin samling med svenska frimärken. Samlingen kommer antagligen att räcka till auktioner under ett par år. Vid en genomgång fann vi många varianter och en del av dessa är nu inlagda i vårens auktionskatalog. Alla beskrivningar av objekten utgår från Facit Special Classic 2020. Beskrivningar i Facit Norden och äldre upplagor av Facit Classic är föråldrade eller otillräckliga. Mitt råd är därför att skaffa Facit Special Classic 2020.

VFF:s filatelistiska grupp har ansträngt sig för att nyansera de olika objekten. Nedan följer viss information av objekten som inte finns beskrivna i de äldre katalogerna eller Facit Norden.

Februari:

6B 3 öre lokalfrimärke. Den yttre dimensionen av långsidan är 20,75 mm.
7c² 5 öre. Vapentyp, ljus gulgrön (1870-72)
52 vm⁵ 5 öre Oscar II, vattenmärke krona saknas (sällsynt)
75 vm² 5 öre Gustaf V i medaljong. Vattenmärke:

delar av två kronor (ovanlig)
76 vm² 5 öre Gustaf V i medaljong. Vattenmärke:
delar av två kronor

Mars

7f² 5 öre. Vapentyp, ljus gulgrön (1872-73)
11e¹ 30 öre. Vapentyp, brun (1864-66)
20i 6 öre. Ringtyp, matt blålila
72v¹ 2 öre Lilla riksvapnet. variant: utan vattenmärke (ovanlig)
77 vm² 1 krona Gustaf V i medaljong.
Vattenmärke: delar av två kronor

April

57 vm³ 25 öre Oscar II, vattenmärke delar av två kronor vertikalt

maj

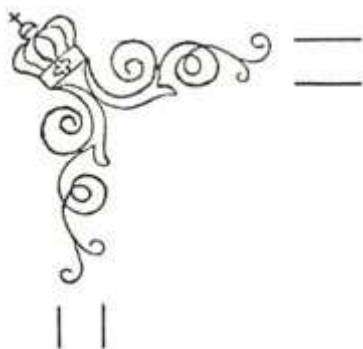
10h 24 öre Vapentyp, rödaktig orange

Papper och vattenmärken 1855 – 1920

Papperet till de första svenska frimärkena tillverkades av riksbankens pappersbruk i Tumba. Det var handgjort och saknade vattenmärken, men arken var försedda med vattenmärken i arkens hörn. Det fanns tre olika typer av detta

vattenmärke. Här visas de typer som fanns på frimärken 1855 – 1872, respektive 1872 – 1880.

Typ I: 1855 – 1872

Typ II: 1872 – 1880

Mellan 1872 – 1880 användes ett marginalvattenmärke av typ II. Under 1880 – 1886 användes ett tredje vattenmärke som är snarlik typ II. I sällsynta fall kom papperet att placeras så förskjutet i pressen att delar av marginalvattenmärket återfinns på något eller några frimärken. En bild på detta återfinns i 1961 års handbok (ref. 1).

Två frimärkstyper gavs ut med blått posthorn på baksidan. Det var den tredje serien med ringtyp som gavs ut 1886 – 1891 och Oscar II, boktryck, som gavs ut 1886 – 1890. Dessa frimärken trycktes sannolikt på ett maskintillverkat papper som importerats från Tyskland. De saknade vattenmärken. Tjänstefrimärken av det stora formatet och lösenfrimärkena trycktes inte med dessa papper från pappersbruket i Tumba och de saknade vattenmärken. Den största delen importerades från Tyskland och var maskintillverkade.

År 1890 beslutade Generalpoststyrelsen att de vanliga frimärkena skulle framställas i koppartryck och att frimärkena skulle förses med en kunglig

krona som vattenmärke. I de fyra marginalerna skulle dessutom arken förses med marginalvattenmärke med texten KONGL. POSTVERKET. Papperet tillverkades av Klippans pappersbruk.

Om pappersarket lades in felaktigt i pressarna kunde kronorna bli upp- och nedvända i förhållande till frimärksbilden. Dessutom kan även delar bokstäverna från KONGL. POSTVERKET förekomma. Denna variant av vattenmärken är sällsynta. I Facit Special Classic 2020 finns på sid. 99 en bild på vm krona + KPV.

Frimärksserier som är tryckta med detta papper:

Oscar II i koppartryck, 1892 – 1910, utom 20 öre nr 66 och 25 öre nr 67.

Tvåfärgad siffertyp, 1892.

Lilla Riksvapnet, vm krona 1910 – 1911.

Gustaf V i medaljong, vm krona.

Provisorier. Påtryck på Gustaf V i medaljong, 1,98 kr på 5 kr och 2,12 kr på 5 kr.

Tjänstefrimärken 1910 – 1914 (Tj 27-Tj 39)

Ett vitt resp. gult papper infördes 1911, B-papperet, som användes under 1910-talet till medaljongfrimärkena samt 20 och 25 öre Oscar, nr 66 resp. 67. Papperet användes även till flera bandfrimärken under 1920-talet. Vattenmärket var under de första åren placerat i arkets övre och nedre marginal Omkring 1912 ändrades papperstillverkningen som medförde att vattenmärket kom att falla tvärs över pappersarket. I regel förekom två rader med vattenmärket KUNGL. POSTVERKET. Frimärken med delar av vattenmärket benämns Bz.

Ett annat vitt papper med vattenmärke våglinjer och marginalvattenmärke KUNGL.

POSTVERKET. introducerades 1911. Papperet benämns C-papper. Efter 1912 placerades vattenmärket KPV tvärs över pappersarket.

Frimärken som har vattenmärke våglinjer som från frimärkets baksida går från höger upp till vänster betecknas Cc om det saknar vattenmärke KPV.

Finns även vattenmärke KPV betecknas det Cz.

Frimärken som har vattenmärke våglinjer som från frimärkets baksida går från vänster upp till höger betecknas Cx om det saknar vattenmärke KPV.

Finns även vattenmärke KPV betecknas det Cxz.

Även detta papper användes till flera bandfrimärken under 1920-talet.

Följande frimärken som trycktes med C-papper under 1910-talet:

Lilla Riksvapnet 1911 – 1919.

Samtliga landstörmsfrimärken utom nr 125 som trycktes på äldre papper med vattenmärke krona.

Flygpostfrimärkena 1920

Tjänstefrimärken 1911 – 1919 (Tj 40-Tj 54)

Referenser

1. Sveriges Frankotecken. Handbok del I, Sveriges

Filatelister-Förbund 1961

2. Facit Special Classic 2020

Bo Dahlner

Styrelsen önskar alla medlemmar ett Gott Nytt År!

Vi gratulerar

Under våren har vi fem jubilarer att fira!

Nils-Ewe Orvarsson	95 år	1925-01-03
Håkan Wahlbom	90 år	1930-01-30
Lena Svidén	80 år	1940-03-28
Peter Englund	70 år	1950-02-04
Hans Borg	70 år	1950-04-20

Ett stort GRATTIS till er alla

ANNONS

FÖRSÄLJNING AV FRIMÄRKSTILLBEHÖR

Såsom fastsättare – klämfix – instickskort – plastfickor – insticksalbum – pergamynkuvert – pincetter – förstoringsglas – kataloger.

Tfn: 0768-514102

kiell.svedjeby@gmail.com

Styrelsen 2019

Bo Dahlner, ordförande 073-905 78 01

Åke Nilsson, vice ordförande 070-246 762

Reiner Lärka, sekreterare 0762 36 61 16

Christer Rothman, kassör 070-677 9526

Magnus Sjöblom, ledamot 070-471 85 03

Per-Olof Hall, suppleant 070-227 99 05

Ulf Åhlfeldt, suppleant 070-560 32 56

Anders Hagrén, adjungerad 070-566 81 53

bodahlner@gmail.com

akenilssonfastighet@telia.com

reinerl40@gmail.com

christer.rothman@bredband.net

magnus_sjoblom@yahoo.se

per-olof.hall@telia.com

ulf.ahlfeldt@telia.com

hagren62@gmail.com
